שחין כה שלש על שלש. שחין מקבלין טומחה: המדולדלין. שתלושין

ומעורין במקלת והבהמה עומדת אלל החלון והאבר מונח על החלון

ותנן בהעור והרוטב (חולין קכט.) מטמאין טומאת אוכלין במקומן

ולריכין הכשר ואלו לא הוכשרו: עובד כוכבים. אינו מקבל טומאה וכן

בן שמנה שהרי הוא כאבן לא חי ולא מת: המלח. לא מקבל טומאה

דלאו אוכל הוא באנפי נפשיה: וכלי

חרם. שאחוריו לפד אהל הטומאה:

והשלג והברד כו'. הואיל ונימוקים

מאליהם אין ממעטים וכן מים שבכלי

הואיל ואם ינטל הכלי איז עומדים

בפני עלמן אין ממעטין בחלון: הברד.

גלש״ה: הכפור. גריישלה״ן: הגליד.

קרח לבן שחינו שלג: ה״ג והח עשבים

חזו לבהמחו. וסופו ליטלן ואפ"ה כל

כמה דאיתנהו התם ממעטי ותיובתא

דשמוחל: בחפרותה (ד). והוח סס

המות לבהמהם). ומאו דגרים בארופתא

טועהי שהוא קורנס של נפחים: כיון

דקשו לכותל. שמחלידין אותו כדאמרי׳

במתני' [יז.] שקיל להו ואפ"ה ממעט וקשה לשמואל: בבאין חוץ לשלשה.

טפחים רחוק מן הכותל ועולין לתוד

החלון ראשיהן: חזי לקריעה. לעשות

טלאי: בסמיכתא. עב יותר מדאי:

לאומנא. למקיז דם לקנח פי המכה:

בריסקה. שהוא מסרט: אין בהן

ארבעה על ארבעה מבעי ליה. שזו

היא שיעור של שק: קלניםא. עוף כחוש מאד ואין ראוי לשום אדם: כעין

קלניתא. כחוש כקלניתא והוא מסרט:

דאית ביה קולי. ויסרטו את ידיו:

כיון דקשה לכותל. כדתנן במתניתין [שס]:

יה אבגדהוז חטימיי

מת הלכה ב: יש כ מיי פ״א מהלי מילה הלי יג ועיין בכ״מ ופכ״ה מהלי שבת הלי ו

ופכ״ה מהלי שבת הלי ו טוש״ע א״ח סיי של סעיף ח וטוש״ע י״ד סיי רסו סעיף יא בהג״ה: ב ל מ ג מיי פט״ו מהלכות טומאת מת

גליון חש"ם

נכורא חזי לה לקריעה.

נערוך ערך כקע הגירסל

למרקע לנוסל ועיין מ״ק דף

מרקע: תום׳ ד״ה מלן

רקע: תום׳ ד״ה היא. גם

החבית נתקלקל. כדלומל

ננ״מ דף לח ע״ב וכדליי שם

ד״ה לקנקנים: שם ד״ה

דעבו״ם בו׳ יצא עבו״ם

דעבו״ם בו׳ יצא עבו״ם

מאון לו קהל. ננתמל

מכת

מסרין לו קהל. ננתמל

מכומל

מכומל

מכומל

מכומל

מכומל

מכומל

מנומל

מנומל

הגהות הב"ח

(מ) גב' אינו מטמא מגבו לא בר' א דינת א דינת א דינת א דינת א בלחום או א להסוף בלחים או של הוא מששה להסוף או משששה להטן בלחים או שמששה להטן ברי היי דייה באסרות או ברי יהוא ספי (פ) חוש באסרות אמר להוו (ו) בא"ד הייה או להלון באמר להוו (ו) בא"ד הייה או היינת בלני נמתק: (מ) ד"ח של או חונית בלני נמתק: (מ) ד"ח הלי בללי לדין ורי ונימוסין וליכה לדיל וחינת בלני נמתק: (מ) ד"ח הלי לדיל וחינת בלני נמתק: (מ) ד"ח הלי לדיל וחינת במים נמתק:

לעזי רש"י

גלש״א [גלצ״א]. קֶרַח. גריישלא״ן [גרישל״א]. ברד.

מוסף רש"י

ומניקתו מפני הסכנה. מפני שחלב הרבה בדדיה ומבילה לידי חלי (שבת קיה) או: סכנת שניהם הבן והאם שלא ירבה חלב הדדין וחיאכת וממות (יבמות 8:).

מוסף תוספות

ביין שסופו לינטל, א. דהא חזיא לית. למניין. הטומאה עוברת דרך בעומאה עוברת דרך ליטומאה עוברת דרך ליטומאה ליכון. של היין דיין שסורין ביין שסורין לינס, ש. ד. אל שממא לגמרי אע"פ שעתידין לינטל חוצצין. כשנ"ל, לינטל חוצצין. כשנ"ל, לינטל חוצצין. כשנ"ל, וביין שקצתה באהל המת. ליטומאה מן האהל של מת. נגעה במא אל שקבלה מומאה שבעה כבא אל המת. מוס' מיין. ז. אשה החרב בתוכו טומאה שבעה כבא אל המת. מוס' מיי כה אל להעט לכני החדיביה אבל להעט לכני החדים. בחלון אם הם מתענין מו אח המתענין מו את בחלון אם הם מתענין מו את מוס" ל". וכל שהוא חומי מוס" ל". וכל שהוא מוס" ל". וכל שהוא מוס" ל". וכל שהוא מוס" ל". וכל שהוא מענים וימנין דבעי ליה וכל מעני על ידי הדרוף ושקיל עני על ידי הדרוף ושקיל ליה. כיטנ"ל.

הריא גופה תיחוץ. ותימה היכי מיחוץ הא לא מבטל ליה התם™ ותירץ ר״י ב״ר מרדכי דכיון שהתריפו הגרוגרות °גם החבית נתקלקל ומבטלו אבל קשה לר״י דבפ״ב דשבת (דף קח. ושם) דאמר שפקקו את המאור בטפיח כי פקקו מאי הוי הא לא מבטל ליה ואינו

חולך וליכא למימר דביטלו הטפיח דא"כ היה בונה בשבת ונראה לר"ת ולר"י דכלי חרס לא בעי ביטול אלא שפיר חולך אע"ג דלא מבטל ליה והא דקתני לקמן דכלי חרם ממעט בחלון ופריך כלי חרם הא חזי ליה התם מיירי בממעט חלון מכשיעור אבל אינו סותם כל החלון להכי בעי ביטולב אבל היכא דסותם כל החלון ג כי הכא דקתני חוללין דמשמע דסותם לגמרי וכן ההוא דפקקו את המאור התם ודאי [לא] בעי ביטול בכלי חרם ועוד אמר הר"ר שמואל דכלי עד נמי שאינו מהבל טומאה כגון העשוי לנחת לא בעי ביטול דבפ"ב דמגילה (דף כו:) גבי ההוא בי כנישתא דהות פתיחא לההוא דיהודאי אינדרונא דהוה בה מיתנא ובעו כהני לצלויי בה (ה) עד דאמר להו דלו מיבותא ואותבוה אבבא ואי לריך ביטול מאי מהני האי תיבה דמסתמא לא ביטלוה שם ועוד שלא היו יכולים לבטלה שהיה ספר תורה מונח בה ואסור לשנותה (ו) בדבר אחר דמעלין בקודש ולא מורידין ד: בחבית של מתכת. הקשה ר"ת דחבית גופה תביא טומאה לבית אחרה דע״י אהל נעשית המתכת כחלל להיות אבי אבות הטומאה במסכת אהלות והוי כחלל נמי לטמא אחרים באהל ד דכוליה קרא דוכל אשר יגע על פני השדה בחלל חרב וגו' דריש לה בנזיר פרק כ"ג (דף נד. ושם) לענין אהל ונראה לרבינו תם דהכא מיירי כגון שהגרוגרות בולטות חוך לפי חבית כל סביבותיו ומכסות אותו לגמרי שאין נראה כלל ח ודייק ר"ת מדנקט גרוגרות ולא נקט פירות לפי שהם

היא גופה תיחוץ דהא יכלי חרש אינו מטמא מגבו שימא בעית אימא לגאו ואי בעית אימא מגבו שימא לעולם דפומא לבר הכא במאי עסקינן בחבית של מתכת מיתיבי יַּנעשבין שתלשן והניחן בחלון או שעלו מאליהן בחלונות ומטלוניות שאין בהן שלש על שלש והאבר והבשר המדולדלין בבהמה ובחיה ועוף ששכן בחלון ועובד כוכבים שישב בחלון ובן שמנה המונח בחלון והמלח וכלי חרם וספר תורה כולם ממעמין בחלון אבל השלג והברד והגליד והכפור והמים כולן אין ממעמין בחלון והא עשבין חזו לבהמתוֹ יבאפרזתא (פ או שעלו מאליהן כיון דקשו לכותל שקיל להו אמר רבה יבכותל חורבה רב פפא אמר אפילו בכותל יישוב בבאין חוץ ⁽¹⁾ לשלשה לחלון מטלוניות ⁽²⁾ חוו ליה לקריעה דלבושא הבסמיכתא חזו לאומנא יבריסקא אי בריסקא שאין בהן שלש על שלש שאין בהן ארבעה על ארבעה מיבעי ליה ייכעין ריסקא והאבר והבשר המדולדלין בבהמה ובחיה ערקא ואזלא יבקשורה שחים לה בממאה מזבין לה לנכרי בכחושה פסיק שדי לה לכלבים כיון דאיכא צער בעלי חיים לא עביד ועוף ששכן בחלון פרח ואזיל יבקשור שחים ליה בממא מזבין ליה לנכרי בקלניתא יהיב ליה לינוקא במסרם קלניתא לא מסרטא

כעין קלניתא ועוכד כוכבים שישב בחלון קאי ואזיל בכפות אתי חבריה שרי ליה מצורע אתי מצורע חבריה שרי ליה אלא בחבושי מלכות ובן שמנה המונח בחלון אתיא אמיה דריא ליה בשבת התניא בן שמנה הרי הוא כאבן ואסור למלמלו בשבת אבל אמו שוחה עליו ומניקתו מפני הסכנה מלח חזיא ליה לבמרירתא חזיא לעורות האית בה קוצי כיון דקשיא לכותל שקלא ידיתבא אחספא חספא גופא תיחוץ דלית

מדובקות יחד אע"פ שיולאות חוד לחבית אין נופלות וכי האי גוונא דייק בפרק חבית (שבת דף קמו.) ועוד אומר ר' יצחק דהכא מיירי בשאין חבית יוצאה חוץ לכוחל דהשתא דרך החלון לא יבא טומאה לבית דטומאה רצוצה בוקעת ועולה ואינה מתפשטת לצדדין שהרי אין בו פותח טפח: ישינידך מאידיהן. תימה היאך ממעטין הטפח הא תגן במס' אהלות (פ״ח מ״ה) אלו לא מביאין ולא חוצצין הזרעים והירקות המחוברין לקרקע חוץ מן הירקות שמנו פירוש הנהו דמנו לעיל דמביאין וחולצין האירוס והקיסום וירקות חמור ודלעת יוונית וא"כ היכי קתני דעשבין שעלו מאליהן דחוללין ותירץ רבינו תם דהתם איירי לענין אהל דאין נעשין אהל לחוץ בפני הטומאה על מה שתחתיהם או שעליהם או להביא טומאה מפני שהרוח מנשבו ואינו עומד במקום אחד" והוי דומיא דעוף הפורח שאינו לא חולך ולא מביא הקשה ר"י דהכא בכולה שמעתין לא בעינן מירוח לא בעשבים ולא בחבית דפריך לעיל היא גופה מיחוץ ובהגחל קמא (ב״ק דף קה.) אמר רבא הריש חבית שניקבה וסתמוה שמרים הצילוה פקקה בזמורה עד שימרח מן הצדדין וי״ל דהחם ® בכלי בעינן מוקף צמיד פחיל להכי צריך מירוח אבל הכא לא בעי צמיד פחיל: רעוף ששבן בחדון. נראה דאתי אפילו לר"מ דאתר (שירובין דף טו:) כל דבר שיש בו רוח חיים אין עושין אותו לא דופן לסוכה ולא לחי לתבוי כו' דהיינו לענין מחילת עשרה טפחים דוקא אבל הכא לענין ממעט בחלון ממעטו בכל דבר שיבטלנו: רעובר בובבים שישב בחלון. דעובד כוכבים אינו מקבל טומאה כדנפקא לן מקרא בפ"ב דנזיר (דף 60: 100) דכתיב ואיש אשר יטמא וגו' מתוך הקהל °ילא עובד כוכבים שאין לו קהל ואע"ג דחכמים עשאום כובים לכל דבריהם' (שבת דף פג. נדה דף לד.) כיון דמדאורייתא לא מקבלי טומאה חולצין מפני הטומאה וא"ת דבפרק יוצא דופן (נדה דף מג:) אמר חומר בשרץ מבשכבת זרע שהשרץ אין לו חלוקת טומאה ומסיק שכבת זרע דחלוקה טומאה מה היא אילימא בין ישראלים לנכרים ה"נ הא איכא עכבר דים ועכבר דיבשה משמע דשרץ אין חלוקה טומאחו בין ישראל לנכרי לאו פירכא היא דאט״ג דאין עובדי כוכבים טמאים בשרץ אין לו חלוקת טומאה דומיא דשכבת זרע דבשכבת זרע גופה איכא חילוק אבל בשרץ גופיה אין חילוק אלא בהנהו דמקבלי ממנו טומאה הילכך לריך למינקט עכבר דים ועכבר דיבשה והא דאינטריך מיעוטא (שבת פג. לדה לד.) דעובד כוכבים אינו מטמא בזיבה משום דטומאת זיבה לאו טומאת מגע היא ומטומאה זו לא אשכחן דאימעטו ובן שמונה אינו מקבל טומאה כשהוא חי דלא איקרי אדם: והמדח. משמע מהכא דאין מלח מקבל טומאה אבל השלג מיירי שלא חישב עליו לאכילה דלא מקבל טומאה דאי חשב עליו מיפוק ליה דהוי דבר המקבל טומאה כדמוכח במסכת נדה [דף יו. וע"ש ונע"ג ואולי ג"ל אבל השלג מיירי שלא חישב עליו למשקה דלא מקבל טומאה וכי וע"פ הג"ה זו מובנים דברי החוספות על נכון]: ברלן אין ממעשין בחלון. וטעמא משום דאין מתקיימין (יו) ונימסין במים אי דליכא למימר דטעמא משום דקשו לכותל ושקיל להו דהא מלח נמי קשה לכותל וקחני דממעט ומיירי כגון דמנחי בחספא והנך נמי ליתני דממעטי ודמנחי בחספא אלא אפילו דמנחי בחספא דלא קשו לכותל לא ממעטי: הזר לקריעה דלבושא. ואע"ג דאמר בפ"ק דסוכה (דף טו. ושם) ובשבת פרק כל הכלים (דף קכה.) דפחות משלש על שלש לא חזי לא לעניים ולא לעשירים ודאי לא מקבל טומאה כיון דלא מלנעו ליה אבל מ"מ לא ממעט דלא מבטל ליה דקא שקיל ליה כי ש מלטרף יא לקריעה דלבושא: בירן דאיבא צער בעדי חיים בו'. וא״ת כולה בהמה שקיל ושדי לכלבים וי״ל דמיירי בקוף וכל דדמי ליה דמנח התם לטיולי ביה וניחא דנקט אבר ובשר ולא נקט בהמה גופה דאי חזיא לטיולי שקיל לה לטיולי נה ואי לא חזיא שדי לה לכלבים: אתיא אמיה ודריא דיה בשבת. ואיירי בגוסס שימות קודם שילא השנת ואמר דשם תהא קבורתו:

הלכה ב: רבינו נרשום היא גופה תיחוץ בפני הטומאה. דהא קי"ל כלי חרס אינו מטמא מגבו: איבעית אימא דפומא לבר. (ומש"ה) אפ"ה אינה חוצצת: בחבית של מתכת. דמטמאה מגבה: או שעלו. י מטכואה מגבה: או שעיו. שגדלו: ומטלניות שאין בהם ג' על ג'. דלא מקבלי טומאה. והאבר . והכשר המדולדלין בבהמה ובחיה אבל עדיין סריכי בבהמה והן בחלון וכל הני מפרש לקמן למה ממעטין בחלון משום דלא הוי דבר חשוב ומבטלי להו אבל השלג וכול׳ אין ממעטין דמים הן: עשבים חזו לבהמה. ואמאי ממעטין הא לא מבטיל להו: באפרזתא. כלומר סם המות דבהמה דלא חזי לבהמה מש"ה מבטל ליה: כיון דקשי לכותל שקיל להו ולא מבטל להו ואמאי מש״ה ממעט דלא איכפת ליה מלקיית אותו כותל דחורבה היא ולא תליש להו בעוד שהטומאה בבית: בבאין חוץ מג' טפחים. חוץ מחלון דלא מזיק לכותל כלל וראשי ענפים מגיעיז לכותל ליכא למיחש מגיפין לכוות ליכא להיוש דילמא שקיל להו מש״ה ממעטין: ומטלניות. אמאי ממעט הא חזי לקריעה דלבושא לתקוני ומשני בסמיכתא דעב הוא ביותר ולא חזי: לאומנא. למקיז כלומר לקנח מן הדם ומשני בדשק דלא חזי לאומנא. אי הכי דמוקמת לה בדשק הא דתני שאין . בהם ג' על ג' מש"ה בהם ג' על ג' מש ה לא מקבלי טומאה שאין בהן ד' על ד' מיבעי ליה דהכי דינא של שק. . דעבה כעין שק ולא חזי שמחלדת כלי האומן כמו . השק: בקלניתא. עוף לינוקא לשחק בו ולא מבטל ליה ואמאי ממעט ומשני במסרט דלא חזי לינוקא והא קי"ל דקלניתא לינוקא מסרט. ואמאי לא קמבטל ליה דחזיא לינוקא ומשני כעין קלניתא דכחוש הוא ביותר ומסרט: ועובד כוכבים ששכז בחלוז. ה״ה כוכבים ששבן בוזיון. נמי ישראל אלא מש״ה נקט עובד כוכבים f) לא שרי ליה דעובדי כוכבים נמי מבדלו מן המצורע מפני

ל) [נראה דל"ל עובד כוכבים לרבותא דאפילו עובד כוכבים לא שרי ליה דעובדי כוכבים נמי וכו"ן.

. הסכנה שלא ימות קודם

יכנסו הקוצים בידים ולהכי

מבטל ליה. ומקשי' כיון דקשי מלח לכותל כדתני

ומשני דמיתבא ההוא מלח בחספא דלא קשי לכותל.

. ומקשינן חספא גופא תיחוץ

. בלא מלח ואמאי נקט מלח:

למאכל: